

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

(א) לעיל ד' ושי"ג, (ב) לקמן
נת. גל. כ"ד. כ"ד. ג"ג. ג"ג.
(ג) קבלתה. רש"ל ע"פ
רש"י, (ד) ונתי' היטב מוס'
גיטין כ' ד"ה: לפי שאין וכו'
וקצ"ע.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעד וכו'
ללא כתיב זה הכי וכו'
נמי: (ב) בא"ד ואל"ת ומאי
ראיה היא דלמא היא
מייבי:

גלוין הש"ס

נב' יפה ויפה. עין כ"ד
דף נ"ו ע"פ מוס' ד"ה
אמר: שם והוא חברין
קרקעין מן ע"פ:

מוסף רש"י

בעל חוב גובה את
השבח. בעל חוב שהלוה
לחירו מעות ומכר לוה
הנכסים והשביחם לקוחות,
טורף בעל חוב הגוף והשבח
(בבבא נ"ב). וכל הקרקע
טורף הלווקח כמו שהיא
משוועת על ידי הלווקח
(לעיל ד' ו) ואינו מחויב
ללווקח כלום (ב"ק צ"ה).

רבינו הגנאל

רבה בר רב הונא אמר
כגון שגול שדה ונטלה
מסיקין ממנהו בא גגול
לגבות דמי השדה גובה
אפי' ממשעבדי בא לגבות
דמי פירות אינו גובה
אלא מבני חרי. ומקשי
בין לרבא דאמר דמי
הזיק הפירות ברות שייחין
ומעורר ובין לרבה בר רב
הונא דאמר דמי השדה
שנטלה מסיקין אמאי
טריף ממשעבדי מלוה על
פה היא מלוה על פה פירי
גובה (אלא ממשעבדי,
ופריף הכא במאי עסקינן
כגון שחבע הגגול לגגול
בב"ד והיינו בב"ד ר"ל שגול
ואחר שנתחייב הלך ומכר
נכסיו כזה הדין לטורף
הגגול כל הנכסין שטרף
הגגול מאחר שנתחייב
בב"ד (א) מיהא משעין
חזיב בב"ד לאדם שישלם
כמלה בשטר דמי ונבי
אפי' ממשעבדי. הא דאמר
שמואל אימליך ובתי הכי
כתוב שטרף שבהא ופירי
כלומר לא כתובת אלו עד
שתימלך במקנה ואמר לו
כתוב שהללו מעין תורפי
השטר [הן] חשובין ולא
מטופסא דשטרא שאין
הן בתן ממנו. ומקשי ואי
בעל חוב שמואל מי
אמר דאית ליה פירי והא
איורו דאמר בעל חוב
גובה את השבח שבת
אין פירי לא. ופריף רב
יוסף בשיש ללוה קרקע.
איכא דאמרי בשקנו מידו.
ומקשי עלה אביי וכו'
מותר ללות סאה בסאה
למי שיש לו קרקע או

שנטלה מסיקין. אכסיע עכו"ם נטלה מן הגולן ומחמתו ומגן
צבצא קמח (דף קמ"ו): הגולן שדה מחצירו ונטלה מסיקין אס'
מחמת הגולן חייב להעמיד לו שדה אחר והרי היא יולאה מתחת
ידו דקתני צנטילת מסיקין הוא: **דיניה משמע.** הלך בהאלת
נגזף קאמר וגובה את הקרן דקאמר
כשפר צו צורות: **שענה משמע.**
כמו שהיתה ולא שפיר צה צורות:
ומכר אס השדה. והרי היא יולאה
מתחת ידו של לוקח דיניה ובעינא:
צין לרצה צין לרצה. דמוקמי גביית
קרן מן הגולן כנגול הא מלוה על
פה הוא ולא טרפא שמשעבדי:
כשעמד דצין. קודם שחבר נכסיו
וכיון דחייבוהו צ"ד אית ליה קלא
והוא ליה כמלוה בשטר: **מאי פסקא.**
צממיה. פסקא תנא למלתיה דהעומד
דצין אינו עומד על הפירות: **רז**
חיננא בר שילם. סופר היה: **אמליך.**
כשאתה כותב שטר הימלך צמוכר
אס יקבל עליו להגבות ללווקח משפר
נכסיו קרנא ושבחא ופרי אס יטרפוהו
ממנו: **כגון שיש לו קרקע.** לגגול
זה שמגבחו ללווקח קרקע ולא מעות
דהשתא לא מחזי כרביית: אסור
ללות סאה צסאה שמה יוקרו חטיין:
בהלוואה שייך רביית טפי ממכר:
שקנו מידו. על השבח דהוא ליה
מחויב משעת המכר קודם שיש שטר
המתנת מעות: **סדע.** דגובה ולא
מאי לוקח למימר אלא אשכחי: **עד**
כוסף לו מוכר ללווקח. באחריות
שטר המכר: **ואשפי.** אשקט. דומה
לו על הר נשפה דמתרגם על טורף
שילוא (שע"ה י"ג): **ואדני.** אטער
מכל טרעור: **אינון ועמליהון**
ושחיהון. וכיון דעל מוכר הדך גבי
שבחא בעל חוב מלווקח וחוזר הלווקח
על המוכר: **המנה דלא כתיב ציה**
פני. שאין אדם מקבל עליו אחריות
מה שהוא נותן: **ה"ג.** דאס נותן
נכסיו צממנה לא גבי בעל חוב שבחא
הואיל ולא דער על הנותן: **וכי יפה**
כח מסנה כו. צממיה כו'. **יפה ויפה.**
דבדד לו דציון דלא הדך גבי ליה
לא מפסיד ליה צממיה דלא אפסדיה
לבעל חוב דבשלמא גופה של קרקע
א"ל אמאי (ג) וצממיה מאין אגבה חובי
אבל שבחא א"ל מאי אפסדתיך:
מסייע ליה למר שמואל. דבעל חוב
גובה את השבח: **כשהוא גובה.**
כשלווקח חוזר וגובה מן המוכר:
צמילי אחריו. דבדד אחר: **ללווקח**
מגולן. דנגול דאי טריף שבחא דאמר
ליה ארעאי אשבח אכל בעל חוב
כל כמה דלא טרפה לה לאו ידידיה
הוא וצרותא ללווקח אשבח: **על**
היולאה. שהיולאה הלווקח צממנה:
נוטל. הלווקח: **אס השבח מצעל**
קרקע. מה שעודף על היולאה
דאמר ליה פרעתי את חובך: **אין**
לו. ללווקח אלא מן היולאה שהיולאה
צה פורע לו שיעור שבה והשאר
מפסיד: **אי צלווקח מגולן.** האי צע"ח
היינו נגול: **קשיא רישא.** דקתני
נוטל את השבח מצעל הקרקע:
קשיא רישא וסיפא. דקתני צע"ח
נותן את היולאה ולשמואל בעל חוב
גובה השבח ואינו נותן כלום:

כשעמד דצין על הקרן ופא על הפירות. תימנה אס כן מאי
מפני תיקון העולם הלא דצין לא גבי דמלוה על
פה לא גבי ממשעבדי ויש לומר דאי לאו מפני תיקון העולם
הוא אמיתא הואיל ועמד דצין על הקרן יש קול גם לפירות:
HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בגון שקנו מידו. וא"ת א"כ אמאי
קאמר אמליך הלא סתם קנין
לכתיבה עומד וי"ל ה"מ כגון שהקנה
לו דבר שהוא צעין דכיון דיפה כמו
לעשות קנין רואה שיתכחו לו:

בעל חוב גובה את השבח. נראה
דגבי אפי' מן השבח שהשביחו
יתומים אע"פ שאין להם על מי
לחזור והוא ליה כממנה דלמרינן
לקמן דלא גבי צממא מ"מ גובה מן
משום דכרעיה לאצוהון ניניהו
דממוכר צפרק יש צכור (בכורות דף
נ"ג וס"ו) דתנן אין הצכור נוטל פי
שנים צראוי כצמוזוק ולא צצמח
ולא האשה כצמוצמה ולא הצנות
צמוצמותיהן ופריף צגמרלא והאמר
שמואל צעל חוב גובה את השבח
ומשני מקולי כמובה שנו כאן ומוזן
צנות נמי תנאי כמובה ככתובה דמי
והתם משבח יתומים מיירי דאי
משבח לקוחות אס כן מאי אריח דלא
טרפי צנות משבח והלא מגוף
הקרקע נמי לא טרפי לאין מוליאין
למוזן האשה והצנות מנכסים
משועבדים אלא ודאי צצמח יתומים
מיירי ודוקא כמובה אשה ומוצות
דקילי לא גבו משבח אכל שאר צע"ח
גבי ורש"י פירש התם מוזן הצנות
כגון נשא אשה ופסק לזון צמה ה'
שנים ולפירושו אין ראייה דלמי מיירי
צצמח לקוחות אן לא היולאה דלא
דגן וקביל שבת כמובה אלא דלמרי
בהמקבל (לקמן דף ק"ג). **יתומים**
אומרים אנו השבחנו ואין השבח שלך
משמע דלא גבי משבח יתומים התם
מיירי כשעשה אפומיקי ואומרים אנו
השבחנו ומן לנו היולאה כדון יורד
למוך שדה חצירו שלא צצרות וכן
מוקי התם צמסקנא כשעשה
אפומיקי: **השבח שבת כתב בו.**
אין לפרש דהכי מוכח דצע"ח גובה
את השבח דצצמיל דצע"ח גובה את
השבח כותב מוכר ללווקח שישלם לו
את השבח דא"כ מאי פריף צממנה דלא
כתיב צה (א) הכי נמי דלא טריף צצמח
והלא אין תלוי גביית הצע"ח צצמית
המוכר אלא יש לומר דממשלם מוכר
ללווקח את השבח אין פירי אס
יגבהו בעל חוב צממנו לאין הלווקח
מפסיד כל כך וא"ת ומאי ראייה
(א) היא דלמא מיירי צלווקח מגולן
למכחצ נמי (ג) ופיריהון אלא מיירי
צבעל חוב דלית ליה פירי אי נמי
מדקאמר ועמליהון היינו הולאה
ושצמיהון היינו השבח היתר על
היולאה ואי צנגול הא נגול
גופיה היכו ליה יולאה כדון יורד
למוך שדה חצירו שלא צצרות:
הא

קבא א מיי פ"ט מהל'
גולה ואכידה הל'
ג ג סגנו עשין עג טו"ש"ע
ח"מ ס' שעב סעיף א':
קב"ב ב מיי פ"ח מהל'
מלה וזה הל' ד'
סגנו עשין דג טו"ש"ע ח"מ
ס' לע סעיף א' וס' קיא
סעיף א':
קב"ב ג מיי פ"ט מהל'
גולה ואכידה הל' ד'
סגנו עשין עג טו"ש"ע ח"מ
ס' שעב סעיף א' ומש"פ ב':
קב"ב ד מיי פ"ח מהל'
מלה וזה הל' ג'
סגנו עשין דה טו"ש"ע ח"מ
ס' קיטו סעיף ג':
קב"ב ה מיי שס הל' א'
טו"ש"ע שס סעיף א':
ק"ב ו ז מיי פ"ט מהל'
גולה הל' ו סגנו
עשין פג טו"ש"ע ח"מ ס'
שעב סעיף א' וע"ש
ובצ"ק:

רבינו הגנאל (המשך)
למי שקנו מידו. ופריף רב
יוסף האי בהלואה אסור
אבל בוביני שרי. ואע"פ
דאמר רב נחמן קרקע אין
לו כלומר כיון שנטרפה
שרה זו מידיו נמצא כאילו
לא היתה מכירתו מכירה
וכי זה השבח או הפירות
שכר מעותיו הוא נוטלה
הא אמר רב יוסף כי
האי גזונא בוביני שרי.
ומסקנא דשמעתא הנותן
שרהו מתנה ובא בעל
חוב לטרופה אינו גובה
השבח דלא גבי בעל חוב
השבח אלא מן הקונה
שרה משוועבת לבעל
חוב ורייק רבא מדפריש
בשטר וזיני אנא אשפי
ואמרק ואדכי וזיני אילין
אינון ועמליהון ושבחיהון
ואוקים קדמך וצבי וזינא
דגן וקביל שלייה משום
הכי גבי בעל חוב שבחא
דהא קביל עליה המוכר
ונתורצה הקונה בזה אבל
המתנה שאין כתוב בה זה
(א) כלול לא גבי הבעל חוב
מן המקבל מתנה שבה
ובהא אמר יפה כח המתנה
יותר על ההוצאה כו' פי
כגון שקנאה בק' הוציא
י' כספים ושרה עתה
קיי נוטל בעי"ח השדה
כולה והשבח כמות שהיא
ונותן לקונה י' כספים
שהוציא על השדה וחוזר
הקונה ונאם המוכר
קיי כספים ונאם ההוצאה
יתירה על השבח כגון
שהוציא עליה כ' ושרה
עבשיו קיי אין לו
מבעי"ח אלא י' כספים מן
ההוצאה ששיעור השבח
שהשביח בקרקע נוטל
ק' מן המוכר ומפסיד י'
הלווקח. וזו שנטלה הקונה
חלק בקרקע הוא נוטל.

המגיע

(א) ע"י צמ"ק לקמן דף ח' גבי
ממנה דר"י צממנו לו כ"ד
לא חן לו כ"י ע"ש הטיב.
(ג) אולי צ"ל שאין כותב זה
כלל.